

РАКОВО

Село от долинен тип на 14 км от Сливен. Разположено е в долината на р. Луда Камчия (Раковска река). Надморската височина е около 650 м.

Раково е старо селище с вероятност за съществуване отпреди турското нашествие. Местни предания гласят, че селото за първи път е разсипано при падането на България под турска власт. Османски документ съобщава още през 1440 г. за село *Камъз* с друго име *Раковиче*. Според предания Раково е било голямо селище с 400 къщи. От османски документ, съставен през XVII в., се вижда, че Раково, в сравнение с други села, е било действително голямо, макар че къщите му през 1666 г. не са 400, а 80. Според други предания селото претърпява втори погром от „тузлушки“ турци, вероятно през XVIII в. Тогава много хора се изселват от Раково в Котел (вкл. и родът на Раковски), в Сливен, където се изгражда Раковска махала (в северния му край), в Жеравна, в Градец.

Несъмнено, името на селото е свързано с реката, в която се въдели много раци. От това по-голямо село е останала м. *Машатлъка* (гробнище на неверници – християни). Вероятно някои жители на селото са приели исляма, но са запазили езика, за да се появи топонимът *Помашки гроб*. Според предание жителите на селото са имали задължението да пазят прохода Сливен – Вратника – Стара река.

През XIX в. Раково е малко село. През 1859 г. д-р Поайе съобщава за 10 християнски и 8 мюсюлмански (сунитски) фамилии.

Районът е място на активно хайдушко движение. Показателни са местностите *Хайдушки дол* и *Хайдут тепе*. През 1861 г. в м. *Кална усоя* в сражение с турците пада убит хайдушкият войвода Георги Трънкин и войвода става дотогавашният знаменосец на четата Панайот Хитов. По това време Раково е в Сливенска каза.

След Освобождението Раково е в Котленска околия. Като по-малко село, но отдалечено от останалите, то сменя своя статут. До 1910 г. е самостоятелна община, през 1934 г. е подчинено на с. Жеравна, от 1956 г. пак е самостоятелна община в Сливенска околия, през 1965 г. отново е към Котленска околия, в община с център с. Нейково.

Преди Освобождението в селото живеят и турци, но след Освобождението се изселват.

Останало настрана от основните пътища, навътре в планината, селото не се разраства особено. През 1904 г. то е с 204 жители; през 1920 – с 237; 1926 – 344; през 1946 достига своя демографски максимум – 456 жители, след това населението му намалява: 1965 – 357 души; 1985 – 102 и 2001 г. – 51 жители.

Черква в селото е имало, но е разрушена от турците през XVIII в. и възстановена с името „Св. св. Петър и Павел“ през XIX в. Читалището „Г. С. Раковски“ е основано през 1929 г.